

MEDLEMSRAPPORTERING FOR Akershus fylkeskommune

For 2019

OFFENTLIG SEKTOR

”Å stille etiske- og sosiale krav i offentlige anskaffelser er nødvendig for å fremme anstendige arbeids- og miljøforhold. Det vil også styrke prinsippet om likebehandling, som er en forutsetning for velfungerende og effektive markeder.”

Til lesere av rapporten

Offentlig sektor er landets største kunde og forbruker. Med dette følger stor innkjøpsmakt og et stort ansvar. Gjennom forvaltningen av fellesskapets ressurser bør offentlige virksomheter gå foran og etterspørre varer som er tilvirket etter høye etiske og sosiale standarder for arbeids- og miljøforhold i leverandørkjeden.

Medlemmer i Etisk handel Norge har forpliktet seg til å bruke sin innflytelse til å øke oppslutningen om etisk handel. For medlemmer i offentlig sektor betyr det at innkjøpsmakten skal brukes på en måte som fremmer ansvarlig handel og rettferdig konkurranse mellom leverandører, der samfunnsansvar er en viktig komponent på linje med pris, kvalitet, leveringssikkerhet, osv. En viktig målsetting er derfor at etisk handel skal bidra til at useriøse leverandører ikke tildeles offentlige kontrakter. En annen, og like viktig målsetting, er at offentlig sektor anskaffer varer og tjenester på en måte som bidrar til at de som lager produktene får sine grunnleggende rettigheter oppfylt og at produksjonen ikke er til skade for miljøet.

Medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet til årlig å rapportere om fremdriften i arbeidet med etisk handel. Rapporten er offentlig tilgjengelig. Medlemmenes innmeldingstidspunkt vil påvirke hvor langt de har kommet.

Rapporteringsmalen for medlemmer i offentlig sektor ble revidert 2013, blant annet for å gi et bedre og klarere bilde av medlemmenes arbeid med etisk handel i leverandørkjeden. Andre forhold som miljøvennlige innkjøp, sosial dumping og anskaffelse av rettferdig handel-merkede varer er også viktig, men ikke en del av denne rapporten.

Heidi Furustøl
Daglig leder Etisk handel Norge

Forord fra: Edvin Søvik, Fungerende fylkesråd for finans og administrasjon

Akershus fylkeskommune ble fra og med 01.01.2020 slått sammen med Østfold og Buskerud fylkeskommune og dannet Viken fylkeskommune. Viken fylkeskommune skal fremme etisk handel som en del av sitt bidrag til en bærekraftig utvikling nasjonalt og globalt. To av tiltakene som er iverksatt i arbeidet med etisk handel er å videreføre Akershus sitt medlemskap i Etisk handel Norge og fylkeskommunens deltakelse i EHNs samarbeidsprosjekt med andre offentlige oppdragsgivere (SoK). Prosjektets mål er å oppnå bedre resultater gjennom å harmonisere rutiner, retningslinjer og oppfølging av etiske krav i anskaffelser. På grunn av sammenslåingsprosessen vil mål og tiltak utover dette utarbeides på et senere tidspunkt.

Denne rapporten oppsummerer Akershus fylkeskommune sitt arbeid i 2019. Rapporten er offentlig tilgjengelig.

Om virksomheten:

Navn:

Akershus fylkeskommune

Antall ansatte:

4 819

Samlet innkjøp av varer og tjenester, inkl. investeringer, i rapporteringsåret (NOK):

5 772 000 000

Anskaffelser og leverandører som omfattes av årsrapporten:

Antall anskaffelser som omfattes av rapporten:

5

Hvilke varer som omfattes:

Akershus fylkeskommune stiller etiske- og sosiale krav i alle anskaffer. Disse kravene er en del av fylkeskommunens standard kontraktvilkår.

Denne rapporten omfatter mat og drikke, arbeidstøy, AV-utstyr og møbler.

Antall leverandører:

8

Totalverdi (cirka) på anskaffelsene som omfattes av rapporten (NOK):

73 000 000

Kontaktinformasjon for rapporten:

Navn: Andrea H. Rabben

Stilling: Juridisk rådgiver

Epost: andreara@viken.no

Telefon: 47681458

Innmeldingsår i Etisk handel Norge:

2009

“Akershus fylkeskommune skal fremme etisk handel som del av vårt bidrag til en bærekraftig utvikling nasjonalt og globalt”

Foto: Flickr, ILO Better Work Programme

Prioriterte mål / aktiviteter i rapporteringsåret

Mål / aktiviteter for rapporteringsåret	Status / fremdrift
Nyansatte i innkjøpsstaben skal gjennomføre innføringskurs i etisk handel.	Gjennomført for 1 ansatt.
Hvis mulig, gjennomføre kontroll av arbeids- og lønnsbetingelser i en avtale.	Ikke gjennomført
Benytte minimumskrav om deltakelse på kurs i regi av IEH.	Ikke gjennomført
Bidra videre inn i IEHs samarbeids- og koordineringsprosjekt og bringe arbeidet inn i nye Viken fylkeskommune.	Gjennomført
Jobbe med rutiner for ivaretagelse av etisk handel i malverk og rutiner som utarbeidelse for nye Viken fylkeskommune.	Gjennomført
Tydeliggjøre behovet for ressurser til kontraktsoppfølging knyttet til etisk handel mot ny organisasjon og ledelse i Viken fylkeskommune.	Forsøkt tydeliggjort
jobbe videre med implementering av rutine for risikovurdering av etiske krav.	Gjennomført

Prioriterte mål / aktiviteter for kommende rapporteringsår

Mål / aktiviteter
Bidra videre inn i EHNs samarbeids- og koordineringsprosjekt

1. FORANKRING

Forankring, organisering og kompetanse

1. FORANKRING, ORGANISERING OG KOMPETANSE

1.1 Hvordan arbeid med etisk handel er forankret og organisert i virksomheten

Om arbeidet med etisk handel er forankret i strategiske prosesser / dokumenter.

Anskaffelsesstrategi for Akershus fylkeskommune ble vedtatt i fylkestinget 19.03.18 og inneholder tiltak vedrørende etisk handel.

Om det er utarbeidet en konkret plan eller tilsvarende for mål / aktiviteter som gjelder rapporteringsåret.

AFKs vedtatte anskaffelsesstrategi inneholder strategiområde for samfunnsansvar. Her beskrives det blant annet mål for arbeidet med etisk handel, der et delmål er at Akershus fylkeskommune kun skal kjøpe varer som er produsert etter høye etiske, sosiale og miljømessige standarder.

Handlingsplanen inneholder blant annet mål om at arbeidet med etisk handel skal styrkes, at det etableres samarbeid med andre offentlige virksomheter som skal bidra til mer effektiv oppfølging og at det skal gjennomføres årlige risikovurderinger mht. planlagte anskaffelser. Det følger videre av handlingsplanen at det skal etableres rutiner og verktøy for systematisk risikovurdering i den enkelte anskaffelse/kontrakt og gjennomføres hensiktsmessig oppfølging av leverandører, basert på risikovurderinger. Videre fremgår det at samarbeidet med Etisk Handel Norge skal føre til forbedring av rutiner, krav og risikovurderinger, samt heving av kompetanse.

Om det rapporteres på fremdriften i arbeidet med etisk handel til administrativ / politisk ledelse i virksomheten.

Arbeidet med etisk handel rapporteres i fylkeskommunal årsrapport.

Om en person i virksomheten har ansvar for arbeidet med etisk handel.

En ansatt i innkjøpstaben har dette som en av sine arbeidsoppgaver.

Om andre personer i virksomheten er involvert i arbeidet med etisk handel.

Innkjøpstabens ansatte har alle etiske kontraktsvilkår i sine avtaler, og har ansvaret for å følge opp disse.

1.2 Kompetanseutvikling og opplæring

Om deltakelse på kurs og/eller andre kompetansehevende tiltak i rapporteringsåret for å øke kunnskapen om etisk handel hos ansatte.

Fylkeskommunen er deltaker i "kategoriteam for mat og drikke" i EHN sitt samordnings- og koordineringsprosjekt. Ansatte i fylkeskommunen har også deltatt på kurs i regi av Etisk Handel Norge for å få grunnleggende kompetanse om etisk handel.

Om virksomheten har identifisert behov for opplæring og/eller andre kompetansehevende tiltak knyttet til etisk handel.

Det foretas en kontinuerlig vurdering av dette. Akershus fylkeskommune har hatt som mål at alle nyansatte i

innkjøpstaben skal gjennomføre kurs i etisk handel.

I tillegg deltar fylket på Oslo kommunes rammeavtaler om oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter og kontraktoppfølging av sosiale- og miljøkrav i vareleveranser.

2. IMPLEMENTERING

Implementering av etisk handel i anskaffelsesprosessen

Foto: Kirkens Nødhjelp

2. IMPLEMENTERING AV ETISK HANDEL I ANSKAFFELSESPROSESSEN

2.1 Risikokartlegging

Beskriv metode og/eller kilder for risikokartlegging virksomheten bruker, før eller etter inngåelse av kontrakt, for å identifisere risiko for mulige brudd på arbeidstakerrettigheter og miljøforhold i leverandørkjeden.

Fylkeskommunen vurderer fortløpende risiko knyttet til anskaffelsene, også med hensyn til mulighet for brudd på arbeidstakerrettigheter. Fylkeskommunen stiller krav til arbeidstakerrettigheter i alle våre rammeavtalekontrakter for vare- og tjenestekjøp. Det er foretatt overordnet risikovurdering av planlagte anskaffelser som danner grunnlag for utforming av den enkelte konkurranse.

2.2 Etske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen

Oppgi i hvilke anskaffelser etiske- og sosiale krav er anvendt i rapporteringsåret, inklusive anskaffelser tidligere år dersom disse er gjenstand for oppfølging; type avtale; antall leverandører som leverer på avtalene; krav i hvilke faser i anskaffelsesprosessen. Virksomheter som legger etiske- og sosiale krav til grunn i alle anskaffelser lister opp minst fem anskaffelser der kravene anses som relevante.

I hvilke anskaffelser	Type avtale	Antall leverandører på avtalen	Anvendt etiske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen		
			Som kvalifikasjonskrav	Ved tildeling av kontrakt	Som kontraktsvilkår
Mat og drikke	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
Arbeidstøy	Rammeavtale	3	Nei	Ja	Ja
AV-utstyr til auditorium Asker VGS	Engangskjøp	1	Nei	Nei	Ja
Møbler til kantine Galleri Oslo (DPS)	Engangskjøp	1	Nei	Nei	Ja
Møbler til Nesbru VGS (DPS)	Engangskjøp	1	Nei	Nei	Ja

Oppgi hvilken mal for etiske- og sosiale kontraktsvilkår og mal for kvalifikasjonskrav som er brukt i anskaffelsene listet opp i tabellen (Etisk handel Norge, Difi, egen mal, annen mal.)

EHNs mal benyttes.

2.3 Oppfølging av etiske- og sosiale krav i kontraktsfasen

Hvilke enkeltprodukter/varer har vært gjenstand for kontraktsoppfølging i rapporteringsåret (kan også innbefatte enkeltprodukter/varer på avtaler inngått tidligere år)?

Det har ikke blitt foretatt oppfølging av enkeltprodukter i 2019.

Beskriv oppfølgingstiltak og -aktiviteter virksomheten har gjennomført overfor leverandører i rapporteringsåret for å påse etterlevelse av de etiske- og sosiale kravene i kontraktsfasen:

Akershus fylkeskommune har gjennom sin deltakelse i SoK gjennomført et dialogmøte med to leverandører innenfor mat- og drikkekategori, hvorav en av disse er Akershus sin avtaleleverandør. Leverandør redegjorde for sine rutiner for etisk handel, og fikk instruks om å gjennomføre en risikovurdering som skulle resultere i 3-5 risikoprodukter.

Risikoproduktene inngår i vurderingen av hvilke enkeltprodukter prosjektet/fylkeskommunen ønsker å følge opp videre.

Hvor mange leverandører har vært gjenstand for kontraktsoppfølging knyttet til etiske- og sosiale krav i rapporteringsåret (gjelder avtaler inngått i rapporteringsåret og avtaler inngått tidligere år)?

1

Er det i rapporteringsåret identifisert avvik fra de etiske- og sosiale kontraktskravene hos aktører i leverandørkjeden?

Nei

Hvis ja : Angi type avvik, hvor i leverandørkjeden avvikene er identifisert, tiltak iverksatt for å rette avvikene, samt status.

Type avvik (barnarbeid, HMS, lønn, arbeidstid, etc)	Hvor i leverandørkjeden	Tiltak iverksatt for å rette avvik	Status

Beskriv erfaringer i arbeidet med anvendelse av etiske- og sosiale krav i anskaffelsesprosessen.

Vi opplever at det i mange tilfeller er vanskelig å få detaljert informasjon om leverandørenes globale leverandørkjeder. Det oppleves også utfordrende å vurdere hvor god informasjonen fra leverandørene er når det gjelder ivaretagelse etiske krav og i hvilke tilfeller deres egen oppfølging er av tilstrekkelig kvalitet.

3. PÅDRIVERROLLE

Pådriverrolle, dialog og kommunikasjon

Foto: Shutterstock

3. PÅDRIVERROLLE, DIALOG OG KOMMUNIKASJON

3.1 Øke oppslutning internt og eksternt

Har virksomheten gjennomført tiltak/aktiviteter internt og eksternt i rapporteringsåret for å øke bevisstheten, kunnskapen og oppslutningen om etisk handel.

Ja

Hvis ja, beskriv tiltak/aktiviteter

Type tiltak	Formål	Målgruppe
Deltakelse i Etisk handel Norges samordnings- og koordineringsprosjekt	Etterleve LOA § 5, øke kompetanse	Innkjøpsstaben
Deltakelse på grunnkurs i etisk handel	Øke kompetanse	Innkjøpsstaben

3.2 Kommunikasjon

Hvordan virksomheten kommuniserer internt om sitt arbeid med etisk handel.

Fylkeskommunen har informasjon om etisk handel og sosialt ansvar på sine intranettsider. Anskaffelsesstrategien er også tilgjengelig på intranettet, og inneholder tiltak vedrørende etisk handel.

Hvordan virksomheten kommuniserer eksternt om sitt arbeid med etisk handel.

Dette kommuniseres gjennom fylkeskommunnens årsrapport.

Kontakt:

Akershus fylkeskommune

Andrea H. Rabben

andrea@viken.no

47681458